

Minister Edukacji i Nauki

Przemysław Czarnek

DWEW-SEW.055.1.2023.TSG

Warszawa, 20 lutego 2023 r.

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-57-2056/23

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie złożone przez Senator Alicję Chybicką podczas 57. posiedzenia Senatu RP w dniu 31 stycznia 2023 r.

Szanowna Pani Senator,

Ministerstwo Edukacji i Nauki w ochronie zdrowia psychicznego dzieci i uczniów oraz ich rodzin podejmuje szerokie działania ukierunkowane na: promocję zdrowia, profilaktykę zdrowotną, poprawę dostępu do wczesnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wspieranie ich rozwoju w codziennej pracy przedszkoli i szkół, jak również rozwijanie kompetencji nauczycieli, specjalistów i rodziców z tego zakresu.

W roku szkolnym 2022/2023 jeden z kierunków realizacji polityki oświatowej państwa ustalony przez Ministra Edukacji i Nauki dotyczy ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Stanowi on podstawę do planowania przez organy nadzoru pedagogicznego, a także placówki doskonalenia nauczycieli i biblioteki pedagogiczne działań w bieżącym roku szkolnym.

Placówki oświatowe są ważnym środowiskiem, w którym dokonywane jest rozpoznanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia, jego trudności i zagrożeń wynikających z otoczenia społecznego. Celem tego działania jest tworzenie właściwych warunków rozwoju i nauki dla każdego ucznia oraz wczesna profilaktyka redukcji czynników ryzyka i wzmacniania czynników ochronnych.

Minister Edukacji i Nauki systemowo wzmocnił wychowawczą funkcję szkoły. Wychowanie jest uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki prowadzone na trzech poziomach profilaktyki: uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Kryterium tego podziału odnosi się do oceny indywidualnego ryzyka wystąpienia problemów związanych z psychospołecznym funkcjonowaniem i zdrowiem uczniów. Podstawową zasadą oddziaływań profilaktycznych jest ścisła współpraca z rodzicami uczniów i wychowanków.

Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły wpisano do podstawy programowej kształcenia ogólnego. Tym samym muszą być uwzględniane odpowiednio w programach nauczania i podczas realizacji zajęć z wychowawcą oraz programu wychowawczo-profilaktycznego na każdym etapie edukacyjnym.

Od 1 września 2019 r. program wychowawczo-profilaktyczny szkoły jest opracowywany na podstawie wyników corocznej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka. W jego ramach, działania przyjęte do realizacji, powstają z udziałem całego środowiska szkolnego, w tym rodziców. Odpowiadają one na zdiagnozowane i zróżnicowane problemy i potrzeby każdej szkoły. Szkoły realizują rekomendowane programy promocji zdrowia i ochrony zdrowia psychicznego ukierunkowane na kształtowanie umiejętności psychofizycznych dzieci i młodzieży, postawy i zachowania promujące nadrzędną wartość, jaką jest zdrowie – fizyczne i psychiczne.

Zapewnienie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, adekwatnej do rozpoznanych potrzeb, należy do kompetencji dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki, który w porozumieniu z organem prowadzącym podejmuje decyzje dotyczące zatrudnienia nauczycieli specjalistów. Minister Edukacji Narodowej określił w formie rozporządzenia *wykaz zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz m.in. przez pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych w szkołach i placówkach*¹. Wskazanie zadań realizowanych w ramach pensum gwarantuje, że we wszystkich szkołach i placówkach systemu oświaty, w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin, nauczyciele i specjaliści prowadzą tego samego rodzaju zajęcia, m.in. prowadzą z dziećmi i młodzieżą, rodzicami i nauczycielami działania z zakresu edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, o których mowa w przepisach *w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych*².

Mając na celu zwiększanie dostępności do pomocy, od 1 marca 2022 r. publiczne i niepubliczne szkoły realizowały przez nauczycieli specjalistów zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w dodatkowym wymiarze godzin dla uczniów, u których rozpoznano potrzebę wsparcia w tym zakresie.

Od 1 września 2022 r. wdrożono standardy określające minimalny wymiar zatrudnienia nauczycieli specjalistów w publicznych i niepublicznych przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych oraz zespołach tych przedszkoli i szkół. W przepisach określono wymaganą minimalną łączną liczbę etatów nauczycieli specjalistów, uzależnioną od liczby dzieci lub uczniów w przedszkolu, szkole lub zespole. Wdrażanie standardów podzielono na dwa etapy: I etap od 1 września 2022 r., i II etap od 1

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. poz. 1610);

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. 2017 poz. 1647).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 poz. 199).

września 2024 r. Środki przekazane organom prowadzącym z budżetu państwa na realizację tego zadania w 2022 r. wyniosły 518,5 mln zł. Spodziewany wzrost liczby etatów specjalistów

w 2024 r. wynosi 143% (wzrost z ok. 22 tys. do 51 tys.). W roku 2023 na zatrudnienie nauczycieli specjalistów w podziale subwencji oświatowej zabezpieczono środki w wysokości 1,87 mld, w tym ponad 1 mld na zatrudnienie nauczycieli specjalistów w przedszkolach.

Minister Edukacji i Nauki zapewnia dzieciom i młodzieży dodatkowe wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego, w ramach realizacji z organizacjami pozarządowymi, działań Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 pn. Pozytywny klimat szkoły oraz Pozytywna szkoła. Projekty obejmują:

- 1) Poradnia on-line. Zadanie polega na tworzeniu z udziałem publicznych i niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych sieci wsparcia dla uczniów/wychowanków nauczycieli, wynikającej w szczególności z doświadczeń pandemii i po powrocie do szkół po nauce zdalnej, z wykorzystaniem portalu Poradni on-line „Zawsze jest jakieś wyjście”.
- 2) Klimat szkoły. Celem zadania jest organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli, rodziców i uczniów dotyczących zasad komunikacji pozytywnej oraz mediacji rówieśniczej i mediacji szkolnej jako metod rozwiązywania sytuacji trudnych i konfliktowych, a także upowszechnienie projektów w środowisku szkolnym i lokalnym.
- 3) Platforma do diagnozy. Celem zadania jest przygotowanie merytorycznych rekomendacji wynikających z przeprowadzonej diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka, na podstawie których dyrektorzy szkół i placówek będą podejmować trafne działania wychowawczo-profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.
- 4) Promocja i profilaktyka zdrowia psychicznego poprzez przygotowanie nauczycieli do realizacji w szkołach/placówkach programów dobrej jakości w zakresie promocji zdrowia psychicznego oraz profilaktyki na trzech poziomach interwencji.
- 5) Standardy działań w zakresie promocji zdrowia oraz profilaktyki. Celem zadania jest zwiększenie kompetencji dzieci, uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli w zakresie aktywnego prowadzenia prozdrowotnego stylu życia.
- 6) Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i uczniów o zróżnicowanych potrzebach w wielokulturowym środowisku przedszkola i szkoły. Zadanie ukierunkowane jest na podniesienie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci/uczniów oraz odpowiednie dostosowanie wsparcia do rozpoznanych potrzeb, w tym włączenia społecznego.
- 7) Jakość pracy z dzieckiem, uczniem i rodziną w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, przedszkolach, szkołach. Zadanie dotyczy opracowania standardów prowadzenia: pomocy psychologicznej, psychoterapii indywidualnej, grupowej i rodzinnej skierowanej do dzieci, uczniów, rodziców oraz superwizji w edukacji dla nauczycieli i specjalistów.

- 8) Szkolny wolontariat. Zadanie dotyczy ochrony zdrowia psychicznego poprzez aktywizację dzieci i młodzieży, rozwijanie i wzmacnianie relacji rówieśniczych w czasie realizowanych projektów edukacyjnych, wychowawczych i społecznych.

W 2023 roku planowane jest uruchomienie projektu w ramach memorandum podpisanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki z UNICEF. Celem projektu o charakterze szkoleniowym jest rozwijanie wiedzy i umiejętności nauczycieli specjalistów zatrudnionych w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych w zakresie wspierania rozwoju i uczenia się dzieci i uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi oraz współpracy w tym zakresie z rodzicami, nauczycielami oraz instytucjami spoza szkoły, m.in. z podmiotami leczniczymi, ośrodkami pomocy społecznej itp.

Równolegle prowadzone są prace nad przygotowaniem systemowych rozwiązań w zakresie wsparcia dzieci, uczniów i rodzin. Projekt ustawy, która docelowo regulowałaby ten obszar, został wpisany 30 listopada 2021 r. do Wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów. Projekt ustawy stanowi odpowiedź na bariery w dostępie do wczesnej pomocy, a także podnoszeniu jakości kształcenia uwzględniającego zróżnicowanie potrzeb rozwojowych i edukacyjnych na kolejnych etapach edukacyjnych. Przygotowywane rozwiązania uwzględniają również postulaty związane z poprawą sytuacji dzieci i młodzieży doświadczających problemów psychicznych i objętych opieką psychiatryczną. Stąd istotnym elementem projektowanych zmian jest wzmocnienie współpracy międzyresortowej i międzysektorowej na rzecz realizacji potrzeb dzieci, uczniów i rodzin.

W Ministerstwie Edukacji i Nauki odbywają się cykliczne spotkania przedstawiciela kierownictwa resortu z: Krajowym konsultantem do spraw psychiatrii dzieci i młodzieży, naukowcami oraz przedstawicielami: psychiatrycznej opieki zdrowotnej, Komendy Głównej Policji i Ministerstwa Zdrowia. Przedmiotem tych spotkań jest bieżąca analiza problemów dzieci i młodzieży oraz projektowanie systemowych rozwiązań i adekwatnego wsparcia.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Edukacji i Nauki

Marzena Machątek
Sekretarz Stanu
/ - podpisano cyfrowo/

WYGENEROWANO: 2023-02-21
12:38:00+01:00

WeryfikacjaPodpisu.pl - Usługa zaufania

Elektroniczne Poświadczenie Weryfikacji (EPW)

172f4090cd06e96c4c4a426bf4efa44e227a0b3743923cf8fad09745d15e0463

identyfikator weryfikacji

Odpowiedź na oświadczenie nr BPS_043-57-2056_23.docx.xades

md5: 9c29fa1c37ca983fb5666da2e8db2ed9

Odpowiedź na oświadczenie nr BPS_043-57-2056_23.docx

md5: 8ebb1d043680a417fb86958ed0536ba7

Nazwy uploadowanych plików

1.

 Integralność:	Zachowana - podpisane dane nie zostały zmodyfikowane od czasu ich elektronicznego uwierzytelnienia
 Podpisujący:	Marzena Anna Machałek
 Rodzaj uwierzytelnienia:	Kwalifikowany podpis elektroniczny
 Deklarowany czas złożenia podpisu:	2023-02-20 13:21:27+01:00

2023-02-21 12:37:36+01:00

czas weryfikacji

MADKOM SA (KRS: 0000394954)

Dostawca usług zaufania (art. 3, pkt 19 eIDAS)

Niniejsze poświadczenie w oryginale ma postać elektroniczną. Autentyczność poświadczenia sprawdzisz, podając unikalny identyfikator weryfikacji na <https://WeryfikacjaPodpisu.pl>.